

соціальну спрямованість з акцентом на розвиток місцевих особливостей.

Сучасний інструментарій селективної регіональної політики розвинених країн значно диверсифікувався за рахунок розширення інструментів стимулювання ендегенного розвитку проблемних регіонів.

Світовий досвід доводить необхідність модернізації механізмів управління регіонального розвитку в Україні, зміни їх видів та інструментарію відповідно до детермінованих закономірностей сучасної регіональної політики у різних країнах:

– під впливом глобалізації світового господарства стримуюча політика щодо міських агломерацій замінюється на стимулюючу;

– зростання міжрегіональних відмінностей і поширення в суспільстві ідеології «держави загального добробуту» обумовило перехід від конкурентної політики регіонального розвитку до вирівнюючої;

– в інструментарії реалізації компенсаційної політики має місце зміна акцентів з екзогенного розвитку проблемних територій на стимулювання їх ендегенного потенціалу, що пояснюється скороченням державних ресурсів, що спрямовуються на розвиток цих регіонів.

Таким чином, в результаті вивчення зарубіжного досвіду реалізації селективної регіональної політики автором виявлено її загальні риси та закономірності, які дозволяють враховувати світовий досвід при розробці системи заходів вибіркового впливу держави на розвиток регіонів в Україні.

Список використаних джерел

1. Коротич О.Б. Державне управління регіональним розвитком країни: теоретико-методологічні засади [Електронний ресурс] / Коротич О. Б. // Державне будівництво : Електронне наукове фахове видання. – 2010. – № 1. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Debu/2010-1/doc/1/02.pdf>

2. Закон України “Про стимулювання розвитку регіонів” від 8 вересня 2005 р. № 2850-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ovu.com.ua

3. Долишній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століття: нові пріоритети / М. І. Долишній. – К. : Наукова думка, 2006. – 512 с.

4. Сторонянська І. Регіони України: пошук моделі конвергентного розвитку / І. Сторонянська. – Львів: Арал, 2008. – 144 с.

References

1. Korotych O. B. (2010). *Derzhavne upravlinnya rehional'nyum rozvytkom krayiny: teoretyko-metodolohichni zasady* [State management of regional development countries: theoretical and methodological principles]. *Derzhavne budivnytstvo*, 1. Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Debu/2010-1/doc/1/02.pdf> [in Ukrainian].

2. Supreme Council of Ukraine Zakon (2005). *Pro stymulyuvannya rozvytku rehioniv* [On stimulating regional development]. 2850-IV. Retrieved from www.ovu.com.ua [in Ukrainian].

3. Dolishniy M. I. (2006) *Rehional'na polityka na rubezhi XX-XXI stolittya: novi prioryty* [Regional policy at the turn of XX-XXI century: new priorities]. *Naukova dumka*, 512 [in Ukrainian].

4. Storonians'ka I. (2008) *Rehiony Ukrayiny: poshuk modeli konverhentnoho rozvytku* [Regions of Ukraine: convergent development model search] L'viv: Aral, 144 [in Ukrainian].

УДК 332.1.352/354

Б. О. Федірко

доктор філософії та суспільних наук,
провідний інженер

відділу регіональної екологічної політики та природокористування,

ДУ «Інститут регіональних досліджень

імені М. І. Долишнього НАН України», м. Львів

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

В статті розглянуто стан сучасної системи місцевого самоврядування в Україні. Запропоновані та проаналізовані основні напрями реформування системи місцевого самоврядування. Розглянуто історичні етапи формування та змін адміністративно – територіального устрою в Україні, вказані основні його недоліки. Проаналізовано досвід сусідніх європейських країн, зокрема Польщі, в реформуванні системи місцевого самоврядування, та його можливе використання в українських реаліях. Висвітлено основні етапи сучасної реформи місцевого самоврядування та проаналізовано майбутні зміни в системі адміністративно – територіального устрою української держави.

Ключові слова: система місцевого самоврядування, адміністративно – територіальний устрій, реформа, Україна, адміністративне управління, соціально – економічний розвиток, адміністративно – територіальні одиниці.

Fedirko B. CURRENT STATUS AND TRENDS OF THE REFORM OF LOCAL GOVERNMENT IN UKRAINE

In the article the state of the local government system in Ukraine. The proposed and analyzed the main directions of reform of local government. The historical stages of formation and changes in administrative – territorial system in Ukraine, given its major

drawbacks. The experience of neighboring European countries, including Poland, the reform of local government, and its possible use in Ukrainian realities. The basic stages of modern local government reform and analyzes future changes in administrative – territorial system of the Ukrainian state.

Key words: *system of local government, administrative - territorial structure reform, Ukraine, administration, social - economic development, administrative - territorial units.*

Сьогодні в Україні діє адміністративно – територіальний устрій (АТУ) який склався ще за часів Радянського Союзу і є наслідком старої адміністративно – командної системи та не відповідає сучасним вимогам побудови демократичної держави.

Українська структура адміністративно – територіального устрою відає від сучасних моделей територіального управління країн Європи, які, в основній своїй масі, провели ці зміни в кінці 80 – х на початку 90 – х років минулого століття.

Виходячи з нових викликів, які постали перед українським суспільством та є результатом демократичної трансформації української держави, необхідність реформування її адміністративно – територіального устрою є однією з ключових реформ, котрі необхідно втілити в найближчі роки. Дана реформа є необхідною перш за все для підвищення ефективності функціонування системи державного управління через інструменти активізації соціально – економічного потенціалу територіальних громад.

Про реформування адміністративно – територіального устрою в Україні мова йде доволі давно, практично від початку незалежності. У науковому аспекті цим питанням в різні часи займалися М. Долішній, Б. Данилишин, І. Горленко, Ф. Заставний, М. Паламарчук, М. Дністрянський та інші вчені, котрі напрацювали вагомий доробок з питань децентралізації та державного управління [1 – 5]. Перші спроби реформування відбулись десять років тому, після приходу до влади команди Віктора Ющенка, але у площину практичної реалізації ці намагання перейшли у 2014 році.

Для успішного проведення вітчизняної реформи необхідно також використати і досвід країн, котрі провели реформування адміністративно – територіального устрою, успішно змінили систему місцевого самоврядування та продемонстрували в результаті поступ у соціально – економічному розвитку. Доцільним для використання є приклад Польщі, яка є ментально найбільш близькою до України і на початках суспільно – політичної трансформації зіткнулась із подібними до вітчизняних проблемами: занепад економіки, високий рівень корупції і т.д. Беручи до уваги польський досвід не слід сліпо копіювати його та накладати на українські реалії, тільки виділити те необхідне та корисне, що допоможе нам у перебудові системи адміністративно – територіального устрою та місцевого самоврядування. Слід також врахувати і негативний досвід наших сусідів, оминувши певні перешкоди, які виникатимуть на шляху реформування.

На сьогодні, відповідно до Конституції України [6], Україна є унітарною державою в склад якої входять 24 області, 1 автономна республіка (тимчасово окупована АР Крим) та два міста зі спеціальним статусом – Київ та Севастополь. Адміністративно –

територіальні одиниці поділяються за трьома ознаками:

1) за географічними - на регіони (АРК, області, міста – регіони Київ і Севастополь), райони та населені пункти (міста, селища, села);

2) за своїм статусом у системі публічної влади на: адміністративно – територіальні одиниці, з функціонуванням органів державної влади (області, райони), самоврядні територіальні одиниці (міста, селища, села). Крім того, АРК має особливий статус територіальної автономії, а райони в містах характеризуються ознаками як адміністративно – територіальних, так і самоврядних одиниць;

3) за місцем у системі адміністративно – територіального устрою України — на територіальні одиниці первинного рівня (міста без районного поділу, райони у містах, селища, села), середнього рівня (райони, міста з районним поділом) і вищого рівня (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь).

Для успішної та ефективної роботи держави необхідні зміни в її системі адміністративно-територіального устрою. Потрібно в першу чергу позбутись недоліків та запропонувати нові варіанти успішної роботи системи державного – управління. До основних недоліків сучасного адміністративно – територіального устрою можна віднести: диспропорцію розмірів і природно – ресурсного потенціалу адміністративних одиниць, неоптимальне розміщення адміністративних центрів і меж на всіх рівнях, контрасти у соціальному розвитку сіл – центрів сілрад і прилеглих населених пунктів. Також слід виокремити цілу низку правових та економічних проблем, зокрема щодо оптимізації кількості адміністративного персоналу, фінансової бази органів самоврядування, розмежування повноважень тощо. Разом із тим очевидними є й окремі переваги сучасної системи адміністративно – територіального устрою, такі як оптимальність триступеневої структури, часткова відповідність систематому розселення. Тобто, існуючий триступеневий поділ, вищий рівень якого формують області, Кримська автономія, міста з особливим статусом – Київ і Севастополь, середній – адміністративні райони, міста обласного підпорядкування, нижчий – села, селища, міста районного підпорядкування, доцільно зберегти, модифікувавши у процесі реформи. При цьому, враховуючи потребу посилення потенціалу самоврядних можливостей адміністративно-територіальних одиниць на первинному рівні, за необхідне вважаємо провести реорганізацію саме на цьому рівні шляхом укрупнення таких одиниць.

Повертаючись до польського досвіду, як доцільного варіанту адміністративно – територіальної реформи в Україні, слід зазначити, що він сприймається в Україні цілком позитивно. Високою також є його оцінка міжнародними експертами.

Наявною є також певна схожість стартових умов реформи в Польщі та Україні. Це викликає спокусу якомога повніше використати польський досвід в українських умовах. Однак непотрібно робити акцент лише на її позитивних рисах, що містить небезпеку повторення помилок, зроблених польським урядом, а також не допускати негнучкості у роботі з адаптації польських рецептів до українських реалій. Для адекватного використання польського досвіду у проведених адміністративної реформи потрібно його всебічно осмислити, зрозумівши на які питання польська реформа давала відповіді, на які не змогла дати, а які питання є у певній мірі унікальними для України.

Польський досвід показує, що у сучасній Європі зробити державне управління ефективним без децентралізації є практично неможливо. Тому загальні принципи ефективної адміністративної реформи у будь – якій країні регіону будуть схожі. Разом з тим, це не означає, що Україна може необмежено та механістично послугоуватися польським досвідом та науковими розробками у цій сфері. По – перше, обсяг завдань, що колись стояли перед Польщею, дещо відрізняється від того, чого треба досягти Україні.

Зокрема, досі не врегульованими у нас є стосунки усередині центрального уряду, а також між урядом, президентом та парламентом. Це все означає збільшення обсягів завдань, що стоять перед українськими реформаторами. Крім того, не слід ідеалізувати реформу, яка відбулася у наших західних сусідів. Такі питання, як виборча система і створення фінансової основи для органів місцевого самоврядування потребують більш глибокого аналізу, а вже пройдений польський досвід, що пропонується, не завжди є найбільш адекватними, хоча, безперечно, Польща пройшла складну та ефективну дорогу, яка могла б слугувати Україні добрим дороговказом. Завдання адміністративно – територіальної реформи, сформульовані у положеннях Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333–р. Вона націлює на формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад. [7]

Згідно з Концепцією, адміністративно – територіальними одиницями базового рівня в системі адміністративно – територіального устрою України розглядаються територіальні громади: сільські, селищні, міські. Реформування АТУ на базовому рівні вбачається у створенні більш самоврядно спроможних адміністративно – територіальні одиниць з вищим економічним й соціально – демографічним потенціалом шляхом об'єднання існуючих АТО – сільських, селищних, міських рад, підвищення їх

бюджетних можливостей та функціональної самостійності.

Позитивним у схвалених концептуальних засадах реформи місцевого самоврядування в Україні є передбачувана послідовність її проведення. Зміни передбачаються поетапно знизу доверху, що слід визнати позитивним. Концепцією реформи передбачалася така послідовність заходів:

- перший або підготовчий етап – розроблення та офіційне схвалення Концепції адміністративної реформи та Програми здійснення адміністративної реформи. На цьому етапі мають розв'язуватися першочергові питання, пов'язані з поточним удосконаленням елементів чинної системи державного управління;

- на другому етапі запроваджуються організаційно – правові засади реформування ключових елементів системи державного управління;

- на третьому етапі поглиблюються трансформаційні процеси, формуються нові інститути, організаційні структури та інструменти державного управління [7].

Основними нововведеннями запропонованої програми децентралізації влади є: встановлення трирівневої системи адміністративно – територіального устрою України – область, район, громада з повсюдністю місцевого самоврядування; передача функцій виконавчої влади від місцевих державних адміністрацій виконавчим органам рад відповідного рівня; розподіл повноважень між органами місцевого самоврядування за принципом субсидіарності і наділення саме громад максимально широким колом повноважень; чітке забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування необхідними фінансовими ресурсами, в тому числі через їх участь в загальнодержавних податках; ліквідація державних адміністрацій і створення натомість державних представництв з тільки контрольно – наглядовими і координаційними, а не виконавчими функціями.

Основними принципами реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади встановлено:

- визначення обґрунтованих засад діяльності органів місцевого самоврядування та виконавчих органів влади, здатних забезпечувати доступні та якісні послуги громадянам;

- створення надійних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення прямих та делегованих інтересів громадян органами самоврядування (право місцевих громад на організацію та проведення місцевого референдуму);

- розподіл повноважень в системі місцевого самоврядування та виконавчими органами влади на всіх рівнях адміністративно – територіальної системи на принципах субсидіарності та децентралізації влади;

- створення механізму державного контролю за виконанням рішень органами місцевого самоврядування згідно з Конституцією та законами України;

• якомога більше залучати населення до прямого державного правління та прийняття рішень на рівні селища, села, громади тощо.

Якщо розглянути основні зміни адміністративного устрою, управління територією, передбачені згаданою вище Концепцією, то можна зробити наступне порівняння (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння змін адміністративно територіального устрою та управління територією до та після реформи

До реформи	Після реформи
Адміністративній устрій	
27 областей (включаючи Севастополь і Крим) 490 районів (включаючи райони Луганської та Донецької областей) 31.000 територіальних громад	27 регіонів (включаючи Севастополь і Крим) 120 – 150 районів (включаючи райони Луганської та Донецької областей) 1.500 – 1.800 територіальних громад
Управління територією	
Рівень регіону – Обласна державна адміністрація Територіальні органи центральних органів виконавчої влади Рівень району – Районна державна адміністрація Територіальні органи центральних органів виконавчої влади Рівень громад – Голова громади Рада громади Голови сільських громад	Рівень регіону – Обласна рада Виконавчий комітет обласної ради Рівень району – Районна рада Виконавчий комітет районної ради Рівень громад – Голова громади Виконавчий комітет ради громади Голови сільських громад

Змін також зазнають і системи розподілу повноважень та розподілу податків, зокрема після реформи пропонується до власних повноважень органів місцевого самоврядування віднести:

- планування розвитку громади та формування бюджету;
- економічний розвиток, залучення інвестицій, розвиток підприємств;
- управління земельними ресурсами, надання дозволів на будівництво, прийом будинків в експлуатацію;
- розвиток місцевої інфраструктури – утримання і будівництво доріг, водопостачання, тепlopостачання, газопостачання та водовідведення, благоустрій території;
- надання житлово – комунальних послуг;
- утримання вулиць і доріг;
- організація пасажирських перевезень;
- громадська безпека силами муніципальної міліції;
- пожежна охорона.

До делегованих повноважень підрозділів державних органів у громадах запропоновано віднести:

- соціальна допомога через територіальні центри (у громадах);

• адміністративні послуги через центри їхнього надання;

- управління школами та дитячими садками
- первинна медична допомога
- утримання й організація роботи будинків, клубів, бібліотек, стадіонів, спортивних майданчиків
- виплата пенсій, субсидій, забезпечення пільгами
- казначейське обслуговування
- контроль санітарного та епізоотичного стану
- реєстрація актів цивільного стану [7]

Формування місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад передбачено здійснювати насамперед через: податки на доходи фізичних осіб (60%), екологічні податки (25%), акцизний податок з реалізації підакцизних товарів (5%), єдиний податок (100%), податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності (100%), податок на майно (нерухомість, транспорт, земля – 100%).

Резюмуючи вищенаведені дані та беручи до уваги вже пройдені етапи в зміні адміністративно – територіального устрою держави та системі місцевого самоврядування, є сподівання на позитивні зрушення в недалекому майбутньому, зокрема на підвищення ефективності виробництва і рівня соціальних стандартів українців. Реформа системи місцевого самоврядування сприятиме реалізації публічних інтересів та належному забезпеченню прав, свобод та інтересів українських громадян.

Разом з тим, уже проявляються певні недоліки у ході реформи. Тут доцільно зазначити першопричини недоліків. У першу чергу це недостатній професіоналізм управлінців на усіх рівнях виконавчої влади, їх неготовність до участі у творчому процесі, яким є реформа, бо насправді ефективних реформ за час незалежності в Україні було небагато. Варто також вказати і на неспроможність української системи влади оперативно впроваджувати необхідні зміни у діючій нормативно – правовій базі. Проблемною вбачається і можливість внесення конституційних змін, без яких повноцінна адміністративно-територіальна реформа в Україні не відбудеться. Необхідна загальна мобілізація та публічна підтримка реформи з боку усіх політичних сил, не тільки зверху, а й на нижчих щаблях державного управління. Разом з тим, попри важку фінансово – економічну ситуацію, стан неоголошеної війни, внутрішні конфлікти, застарілу нормативно – правову базу успішне проведення реформ, а в першу чергу якісних змін в системі місцевого самоврядування, може дати нашій державі необхідний поштовх до справді якісних змін та перетворень.

Список використаних джерел

1. Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі : монографія / М. С. Дністрянський. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – 310 с.
2. Дністрянський М. С. Ймовірні методологічні прорахунки та геополітичні небезпеки здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні / М. С. Дністрянський // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. – Львів : [б. в.], 2005. – С. 45–52.

3. Дністрянський М. С. Адміністративно-територіальна реформа в Україні : критичний аналіз парадигм та практичних рекомендацій / М. С. Дністрянський // Географія та основи економіки в школі. – 2007. – № 8. – С. 4–7.

4. Долішній М. І. Деякі підходи до розв'язання проблем удосконалення адміністративно-територіального устрою України / М. І. Долішній, Л. Т. Шевчук // Економіка України. – 2006. – № 11. – С. 4–41.

5. Реформа для людини : зб. матеріалів про шляхи реалізації адм.-терит. реформи в Україні. – К. : Секретаріат Кабінету Міністрів України, 2005. – 237 с.

6. Офіційний сайт Верховної Ради України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3>

7. Офіційний сайт Верховної Ради України, Розпорядження про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні – Концепція від 01.04.2014 № 333-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

8. Michałowski S. Państwo obywatelskie a przebudowa administracji publicznej w Polsce / Administracja publiczna. Zagadnienia wstępne / pod red. Pawłowskiej A. – Lublin, 1999. – С. 189.

References

1. Dnistriansky M. S. (2000). *Ukrayina v polityko-heohrafichnomu vymiri* [Ukraine in political and geographical terms]. Lviv: Type. Center LNU, Franko, 310. [in Ukrainian].

2. Dnistriansky M. S. (2005) *Ymovirni metodolohichni prorakhunky ta heopolitychni nebezpeky zdiysnennya administratyvno-terytorial'noyi reformy v Ukrayini* [Probable methodological flaws and geopolitical dangers realization administrative-territorial reform in Ukraine] [Lviv: Socioeconomic stud-tion in transition, 45-52. [in Ukrainian].

3. Dnistriansky M. S. (2007). *Administratyvno-terytorial'na reforma v Ukrayini : krytychnyy analiz paradyhm ta praktychnykh rekomendatsiy* [Administrative-territorial reform in Ukraine: a critical analysis of paradigms and practical recommendations] *Geography and economic fundamentals in school*, 8, 4-7. [in Ukrainian].

4. Dolishniy M.I., Shevchuk L. T. (2006). *Deyaki pidkhody do rozv'yazannya problem udoskonalennya administratyvno-terytorial'noho ustroyu Ukrayiny* [Some approaches to solving problems of improvement of administrative and territorial structure of Ukraine]. *Economy of Ukraine*, 11, 4-41. [in Ukrainian].

5. *Sekre-tariat Kabinetu Ministriv Ukrayiny* (2005). *Reforma dlya lyudyny : zb. materialiv pro shlyakhy realizatsiyi adm.-teryt. reformy v Ukrayini* [Reform for humans: Coll. materials on ways to implement adm.-territorie. reforms in Ukraine], 237. [in Ukrainian].

6. *Ofitsynyy sayt Verkhovnoyi Rady Ukrayiny* (1995). *Konstytutsiya* [the Constitution]. Law of 28.06.1996, 254k / 96-VR [electronic resource]. - Access: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3> [in Ukrainian].

7. *Ofitsynyy sayt Verkhovnoyi Rady Ukrayiny* (2014). *Rozporyadzhennya pro skhvalennya Kontseptsiyi reformuvannya mistsevoho samovryaduvannya ta terytorial'noyi orhanizatsiyi vlady v Ukrayini* [Order on Approval of the Concept of reforming the local self-government and territorial organization of power in Ukraine]. Concept of 01.04.2014, 333-p [electronic resource]. - Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>. [in Ukrainian].

8. Michałowski S. & Pawłowskiej A (Ed) (1999) *Państwo obywatelskie a przebudowa administracji publicznej w Polsce* [You and civic reconstruction of Polish public administration]. *Administracja publiczna. Zagadnienia wstępne*, 189. [in Polish].

УДК 334.012.74:332.1

О. В. Пелехата

аспірант кафедри фінансів суб'єктів господарювання,
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

АДМІНІСТРАТИВНО-ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У статті розглядаються основні передумови фінансової децентралізації та основні напрямки для забезпечення фінансової спроможності територіальних громад в Україні. Прописані основні принципи та вимоги щодо формування спроможних територіальних громад. Розглянуто вимоги єдиної системи класифікації NUTS згідно якої потрібно проводити адміністративно-територіальну реформу. Розглянуті основні повноваження місцевих органів влади об'єднаних територіальних громад.

Ключові слова: децентралізація, фінансове забезпечення, об'єднані територіальні громади, реформа, адміністративно територіальний устрій.

Pelekhata O. ADMINISTRATIVE FINANCIAL DECENTRALIZATION AS THE BASIS OF THE TERRITORIAL COMMUNITY UNITED

In the article the basic preconditions of fiscal decentralization and guidelines to ensure the financial viability of local communities in Ukraine. Prescription general principles and requirements capable of forming communities. We consider the requirements of a single NUTS classification system according to which the need to conduct administrative and territorial reform. The basic powers of local governments united communities.

Keywords: decentralization, financial support, combined municipalities, the reform of the administrative territorial structure.